

DRAUGAS
The Lithuanian Daily Friend
PUBLISHED BY THE LITHUANIAN CATHOLIC PRESS SOCIETY
2334 S. Oakley Ave., Chicago, Ill.
Telephone Canal 8010-8011
The most influential Lithuanian Daily in America

DRAUGAS

THE LITHUANIAN DAILY FRIEND

...and that government of the people, by the people, for the people, shall not perish from the earth."
—Abraham Lincoln

No. 154 Price 3c Chicago, Illinois, Pirmadienis, Liepos (July) 2 d., 1945 m. Kaina 3c Vol. XXIX

AUSTRALIJOS KARIAI IŠLIPO BALIKPAPANE

Amerikoje Esą Belaisviai Atsisakė Grįžti į Rusiją; Iškilo Riausės

FORT DIX, N. J., birž. 30. — Karo Departamento įsakymas šiandien sustabdė gražinimą Rusijon 150 rusų karių suimtų vakariniame fronte, kaip nacių jėgos daliniai. Rusams sužinojus, kad jie numatomi gražinimui Rusijon, jie vakar pradėjo priešintis. Trys jų pasikorė, ir trys amerikiečiai ir trys rusai riušėse buvo sužeisti. Tie svetimšaliai jau buvo pasiekę Hudson upės uostą 51, kuomet naujasis

departamento įsakymas atšjo. (Washington, Karo Departamento sakė svetimšaliui buvo gražinti į Fort Dix "tolimesniam ištyrimui" viso reikalo. (Kiek žinoma, lietuviai, latviai ir estai, vietom skaitomi "rusais," griežtai atsisako grįžti į rusų okupuotas tėvynes. Gal ir šitam atsitikime buvo ne rusai, bet Pabalčio kraštų jaunuoliai, kurie buvo prievarta vokiečių sumobilizuoti ir vėliau pateko į alijantų nelaisvę)

Paskyrė Byrnes Valstybės Sekretoriu

KANSAS CITY, liepos 1. — Prez. Trumanas šiandien lėktuvu grįžo į Washingtoną, kur jis ryt dieną ragins Senatą kuogreičiausiai užgirti Jungtinių Tautų charterį. KANSAS CITY, birž. 30. — Prezidento Sekr. Charles G. Ross pranešė laikraštiniams, kad Prezidentas nominavo James F. Byrnes į Valstybės Sekretoriaus vietą. Byrnes nominacija bus pasiūsta Senato užtvirtinimui pirmadieny.

Prez. Truman parinko Byrnes, 66 metų amžiaus, buvusio Sekr. Edward R. Stettinius vietai. Stettinius buvo anksčiau šią savaitę paskirtas atstovauti Ameriką jungtinių tautų organizacijoje. Byrnes, gavęs Senato patvirtinimą, taps Prezidento įpėdiniu. Prezidentas jau rekomendavo padarymą Atstovų Rūmų pirmininko įpėdiniu prezidentystei.

Tirs Komunistų Veiklą Kalifornijoje

WASHINGTON, liepos 1. — Veikiąs Atstovų būto priešamerikoniškos veiklos komiteto Pirm. John E. Rankin pranešė, kad nutarta iširti komunistų priešvalstybinę veiklą vakaruose, ypatingai filmų gamybos centre, Hollywood. Rankin sakė vienas didžiausių "suokalbių nuverti-

mui šios vyriausybės" turi savo štabą Hollywoode, ir komiteto investigatoriai tuoj važiuos ten. Komiteto Pirm. Edward J. Hart (Dem., N. J.) išvykus kitur, komiteto pirminko vietą pagal priklausomybę užima atstovas Rankin.

US Submarinas Kete Skaitomas Dingusiu

WASHINGTON, liepos 1. — Laivynas sakė U.S.S. Kete yra negrįžęs iš patruliavimo ir skaitomas dingusiu. Kete buvo 44-tas submarinas dingęs šio karo metu.

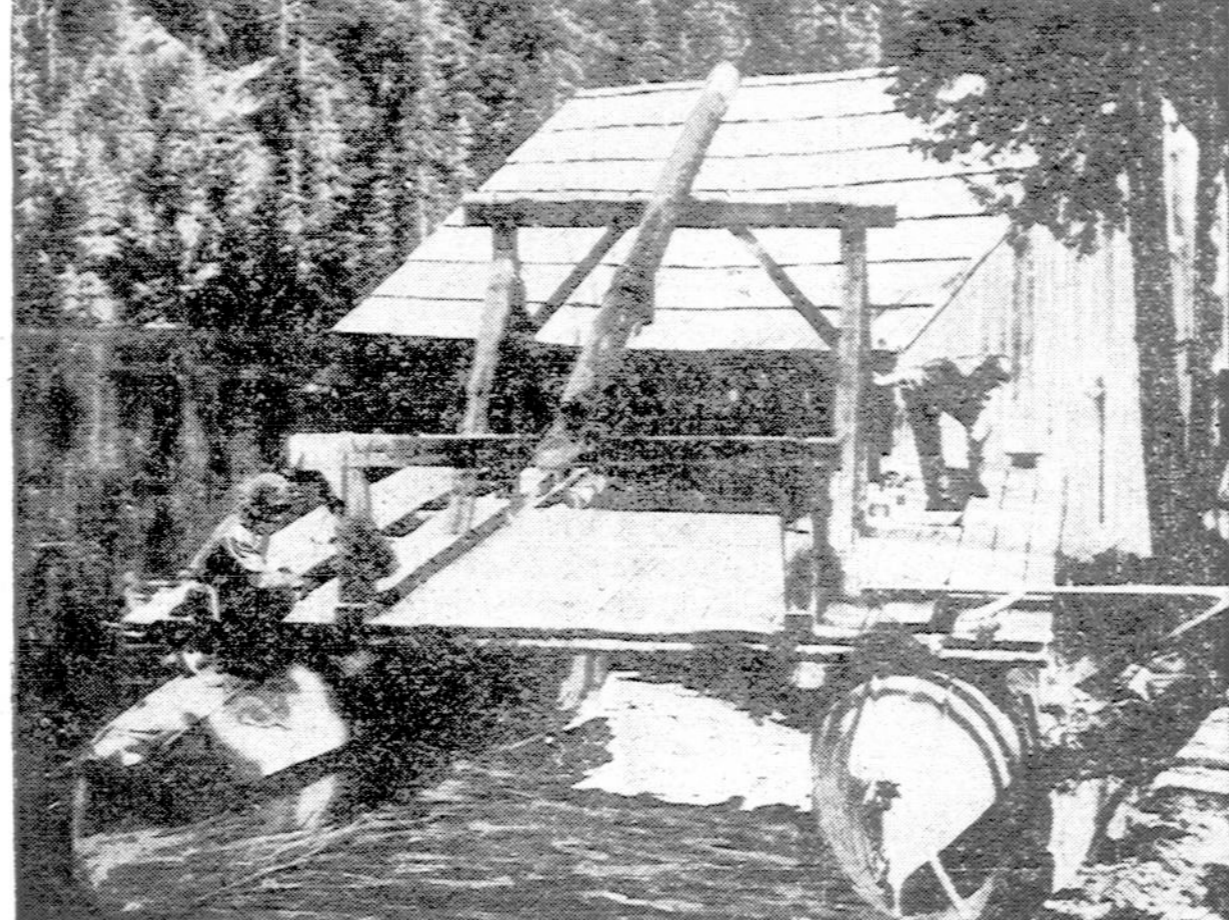
VĒLIAUSIOS ŽINIOS

—Dr. Emil Hacha, brvęs Čekijos prezidentas, ir čekų kaltinamas susidėmim su naciais, mirė trečiadieny Pragoje.
—Susijungusios australiečių jėgos iš Miri aliejaus laukų veržiasi tolyn Bornejos saloje.
—Tokyo radijo sakė U.S. lėktuvai dar kartą atakavo japonų sauzūdžių aviacijos bazes Kyushu saloje.
—Japonų pranešimai prapazino, kad iš beveik 7,000,000 Tokyo miesto gyventojų, sostinėje beliko tik apie 200,000 ir teks žiems statyti "naują gyvenimui vietą."
—Raportuota, kad italai fašistai gyvus užmūrijo sklepe šiaurinėj Italijoje, pirm negu jie buvo išlaisvinti.

Luzon Saloje Baigia Sunaikinti Japonus

MANILA, liepos 1. — Amerikiečiai pėstininkai susijungė su filipiniečiais partizanais išnaikinimui šiaurinėj Luzon sugautų japonų. Anot vėliausiu raportu, alijantai pasistūmėjo iki keturių mylių nuo japonų Kiangano štabo. Rytuce, tos jungtinės jėgos pavarė priešą iš Bagao, Cagayan klony, iki 30 mylių žemiau Aparri.

NACIAI PLANAVO PALEISTI V-2 BOMBAS IS SUBMARINŲ

Toplitz ežere Austrijos Alpėse Maj. Hayden Esty (kairėje) ir Sgt. Harley Hayes, Milwaukee, Wis., egzaminuoja prietaisą, dalį nacių bandymų, kuriais vokiečiai galėjo išsauti V-2 raketines bombas iš 300 pėdų vandens gilumos, vildamiesi tuo būdu bombarduoti New Yorką iš submarinų. Visi bandymai dabar suvesti į ežero dugną ir užrašai sunaikinti. (Aeme-Pragas Telephoto.)

Lenkai Bėga nuo Rusų; Traukiasi į Vakarų

MIUNCHENAS, Vokietija, birž. 30. — Pakeitimas okupacinėse zonos Vokietijoje paskatino 65,000 lenkų bėgti į amerikiečių okupuotą Bavariją. Amerikos militarinės vyriausybės maisto administratorius Maj. Elmer Daniel sakė 40,000 lenkų subėgo į stovyklą prie Wildflocken, o kiti yra Bamberge ir Coburge.

Rusija Pasiėmė Dalį Vengrų Teritorijos

MASKVA, birž. 30. — Ryšium su Karpatų Ukrainos perleidimu Rusijai, pasirodė laikraščiuose žemėlapiai rodo, kad dalis rusams pervedamos teritorijos imina senąją Vengrijos miestą Csap ir kitą žemę anksčiau priklaususią Vengrijai. Einant naująja Čekijos-Rusijos sutartimi, sovietiška Ukraina įgija bendrą sieną su Vengrija. Karpatų Ukraina, Rusijos dalis, savo laiku buvo dalis Austrijos-Vengrijos imperijos, kuri po praeito karo buvo pavesta Čekoslovakijai.

Kume Sala Okupuota Be Jokios Opozicijos

GUAM, birž. 30. — Kume sala, 50 mylių vakaruose nuo Okinawos, užimta be jokio kraujo praliejimo, tuo pridėdama dar vieną invazijos bazę prie dabar laikomų Ryukyu salų. Nors Tokyo radijo sakė vyksta "aršios kautynės," Adm. Nimitz sakė išlipe amerikiečiai nerado japonų karių niekur saloje.

Rusai Pasakoja Apie "Terorizmą" Graikijoje

LONDONAS, birž. 30. — Sovietų Tass agentūra, pranešdama apie 1,000 pabėgėlių iš graikų Macedonijoje į Bitolj miestą Jugoslavijoje, sakė jie bėgo nuo "graikų monarchistų terorizavimo." Associated Press raportas iš Atėnų sakė britai kariai randasi Macedonijoje. Graikijos vidaus reikalų ministras sakė tie raportai esą "fantazija" ir jeigu kas bėgė, tai buvo kairiųjų ELAS rėmėjai, kurie atsisakė atiduoti ginklus.

US NORI PANAIKINTI VOKIETIJOS PRAMONĘ

FRANKFURTAS PRIE MAINO, Vokietija, birž. 30. — Jeigu Anglija, Rusija ir Prancūzija priims Amerikos planą, Vokietijos didžiosios įmonės bus visam laikui sunaikintos, tuo padarant Reichą antraeilę pramonės šalimi ir bejėgia. Kaip tas būtų įvykdoma dar nenustatyta. Alijantai galėtų atsisakyti leisti vokiečiams atidaryti ar praplėsti fabrikus, arba mašineries galėtų būti išvežtos iš Vokietijos į kitus kraštus.

N. Y. Laikraščiai Dėl Streiko Neišvežioti

NEW YORKAS, birž. 30. — Išvežiojimas penkių New Yorko sekmadienio laikraščių, kurių tiražas siekia 8,000,000, buvo veik visiškai sustabdytas 1,700 išvežiotųjų streiku. Streikas turėjo prasidėti vidurnaktyje, bet didžiama vairuotojų, kurie turėjo pradėti darbą 4 val. po pietų, telefonavo, kad jie "serga."

KAS LAUKIA JAPONŲ

SYDNEY, birž. 30. — Australijos Min. Pirm. pavaduotojas Francis M. Forde sakė jo Amerikoje girdėti planai nusakė, kad Japonija bus užpulta "tokios ofensyvos, kokios pasaulis dar nėra matęs."

Padegė Kitus 4 Japonijos Miestus; Japonai Oran Iškelė Naujus 'Ginklus'

MANILA, liepos 1. — Gen. MacArthur pranešė, kad Australijos kariai išlipe Balikpapan pakrantėje, rytinėj pusėj Bornejos salos. Išlaipinimas įvyko tuoj po didelio bombardavimo. Japonai kuris laikas pasakoja apie bombardavimą ir invaziją. GUAM, liepos 1. — Iki šiol didžiausias skaičius — nuo 550 iki 600 — B-29 lėktuvų šiandien nmetė 4,000 tonų padegančių bombų ant Kore ir Saimonoseki miestų Honshu saloje, ir Kumamoto bei Kurame miestų Kyushu saloje. Tuo būdu padidinta keturiais naikinamų Japonijos miestų skaičius.

MANILA, liepos 1. — Dideli alijantų lėktuvų daliniai penktą dieną iš eilės atakavo Balikpapan, turtingą aliejaus uostą rytinėj Bornejoj. Japonų radijo pranešimai vis dar kalba apie greit įvyksiantį alijantų invazijos jėgų išlipimą toje srityje.

Grįžę lakūnai raportavė naują japonų apsigynimą — sidabrinus ritulius, kurie buvo kabeliais iškelti nuo 500 iki 1,800 pėdų virš vienos Balikpapan srities. Manoma tie rituliai pripildyti sprogtandžia medžiaga ir yra iškeliami apsigynimui nuo alijantų lėktuvų.

Kinijos Armija Įsilaužė į Indo Kiniją

CHUNGKING, liepos 1. — Kinijos komanda vakar pranešė, kad kiniečiai kariai pietinėj Kinijoje atsiėmė Liuchow miestą ir prasilaužė per prancūzų Indo Kinijos sieną. Įsiveržus į Indo Kiniją kiniečiai tuoj užėmė Malungchai, pasienio miestą, bei Chung-chingfu, antraeilį miestą. Manoma kiniečiai dabar taikys į sostinę Hanoi.

Chekiang provincijoje, šiaurėje, kiti kiniečių daliniai veržiasi Šanghajaus link, atsiėmė Linhai ir varo japonus atgal į Tientai. 32 mylias šiaurėje nuo kiniečių okupuoto Wenchow. Atsiėmus Liuchow kiniečiai vėl užvaldė strateginį Kwangsi-Kweichow geležinkelį, kuris susijungia su Hunan-Kwangsi linija miesto centre.

Grabski Išvyko į Varšuvą Užimti Vietą

LONDONAS, birž. 30. — Stanislaw Grabski, buvęs Londono lenkų vyriausybės tautinės tarybos pirmininkas, išvyko į Varšuvą priimti vietą Lenkijos "tautinės vienybės" valdžios prezidiume. Karel Popiel, krikščionių darbininkų partijos vadas, išvyks tam pačiam tikslui antradieny.

Grabski, Mikolajczyk ir kiti lenkai tarsis dėl naujo atsiėmimo į Mieczyslaw Thugutt priimti siūlomą susisiekimo ministro vietą valdžioje. Thugutt nepriėmė pasiūlymo ir sakė jis pasiliksis Londone. Lenkijos valdžios telegrafinė agentūra sakė londoniškos valdžios Prezidentas Raczkiewicz sakęs jis pasiliksis vietoje, kol konstituciniu keliu bus išrinktas naujas prezidentas Lenkijai.

US Lenkų Kongresas Priešingas Varšuvai

WASHINGTON, birž. 30. — Amerikos Lenkų Kongresas, atstovaujans 6,000,000 Amerikos lenkų, ragino Prez. Trumaną sulaukyti pripažinimą Maskvoje sudarytos "tautinės vienybės" vyriausybės Lenkijai, ir prašė laiko pristatyti įrodymus, kad ta valdžia yra neteisėta. KALENDORIUS Liepos 2 d.: Svč. P. Marijos Aplankymas; senovės: Lengvenis ir Žilvinė. Liepos 3 d.: Sv. Ottonas; senovės: Lingis ir Bijotė. ORAS Dalinai ūkanota. Šilta.

premieras, Stanislaw Mikolajczyk pareiškė, kad Lenkija jau sustojo buvusi tarptautinio nesusipratimo priežastimi. Mikolajczyk sakė Lenkija turi draugiškai gyventi su Rusija, bet pabrėžė, kad ji taipgi turi sudaryti sutartis su Anglija ir Prancūzija.

OPA Galia Pratesta Dar Vieniems Metams

WASHINGTON, birž. 30. — Kongresas pravedė ginčytiną bylių OPA galios pratėsimui dar vieniems metams ir lėktuvu nuvežė jį į Missouri valstybę Prezidento parašui. Republikonai dar kartą bandė prikergti atstovų pasiūlytą priedą padaryti naujajį ūkio sekretorių Clinton P. Anderson maisto tvarkytoju, bet demokratai sujungė jėgas ir atmetė.

Lenkijos Reikalas Yra Išrištas — Mikolajczyk LONDONAS, liepos 1. — Savo pirmoje kalboje kaip Lenkijos vyriausybės vice

Tremtinių Raštas Apie Padėtį Lietuvoj Ir Apie Savo Vargus Vokietijoje

MEMORANDUMAS I.

(Tęsinys)

Boševikų diktatūra Lietuvoje

Naujos eros pradžia Lietuvoje pasireiškė viešojo gyvenimo užsmaugimu ir nesiskaitymu su pagrindinėmis žmogaus ir piliečio teisėmis. Viena tik komunistų partija, būdama klusni įsakymams pačios Maskvos, ar jos sudarytiesiems Lietuvai administruoti organams, galėjo spręsti klausimus, liečiančius gyvenimo santvarkos pakeitimą krašte; tik ši partija galėjo veikti kaip organizuotas vienetas, laikyti susirinkimus, turėti savo spaudą. Visai likusiai gyventojų daliai beliko tik besąlyginis paklusnumas anai

svetimai, užsieninei diktatūrai. Netgi buvo draudžiama ir baudžiama, jei kas drįstų mąstyti kitaip, negu ortodoksinio komunizmo linija reikalavo.

Tie patys diktatūriniai būdai buvo panaudoti ir permainymui ūkinio ir kultūrinio gyvenimo krašte. Sovietinės Lietuvos valdantieji organai, Maskvos įsakymu, nacionalizavo (paėmė į valdžios rankas) visas pramonės įmones, prekybos firmas, kredito įstaigas, transporto priemones, miestų namus, kaimiečių ūkius ir taip toliau. Komunistų pravestoji žemės reforma kai kuriuos ūkininkus visiškai išstūmė iš jų ūkių, o kitus paliko tik laikiniais nuomi-

V. Molotovas, Sov. Rusijos užsienių reikalų komisaras, (centre) Maskvos aerodrome atsisveikina su Lenkijos laikinosios vyriausybės ministru pirm. E. Osobka-Morawski. Kairėj U. S. ambasadorius Sov. Rusijai Averill Harriman. (Acme-Draugas telepsoto)

ninkais. Krašto kultūrinis gyvenimas irgi buvo pritaikytas prie sovietiškos linijos. Tuojau prasidėjo sisteminis krašto rusinimas. Šnipinėjimo sistema

Sovietų okupacijos sudarytoji atmosfera greit pasidarė nepakeliamą. Buvo įvesta milžiniška šnipinėjimo sistema. Visi įtariami esą naujosios tvėrkos priešai — o į tą kategoriją įėjo visa tauta — buvo sekiojami. Be NKVD (slaptosios policijos) agentų ir pačių komunistų, buvo daromos pastangos į tą negarbingą darbą įtraukti net ir vaikus, kad jie pranešintų apie savašias šeimas. Niekas nebuvo tikras dėl rytojaus: kruvinos egzekucijos, perpildyti kalėjimai, koncentracijos stovyklos, trėmimai į Sovietų Rusiją — tai buvo kasdieninė, taip karti, lietuvių tautos duona.

Kasdieną didėjo įtempimas dėl sovietų okupacijos ir priverstino Lietuvos su-

galiau — bendras moralinio ir intelektualinio gyvenimo pavergimas ir juos slėgė beveik tiek pat, kiek ir kitus krašto gyventojus.

Trėmimai į Sibirą

Tačiau paskutinis ir karčiausias smūgis ištiko lietuvių tautą, kai 1941 m. birželio 14 dieną, Maskvos įsakymu ir duotomis instrukcijomis, buvo pradėtas masinis lietuvių trėmimas į tolimiausius Sovietų Sąjungos kraštus. Sovietų agentų banda, atsiųsta šiam reikalui į Lietuvą, išvežė daugiau kaip 40,000 Lietuvos vyrų, moterų ir vaikų. Iš vėliau surastų dokumentų paaiškėjo, kad buvo suplanuota išvežti virš 700,000 lietuvių, o į jų vietą atgabenti kolonistus, iš rytinių Sovietų Sąjungos kraštų. Lietuva turėjo likti avangardu sovietų žygiui į vakarus.

Naujoji sovietų okupacija

Šių faktų akivaizdoje būtų skaudus įžaidimas mažos, nelaimingosios lietuvių tautos tvirtinti, kad lietuviai savu noru paliko savo gimtąją žemę ir bėgo į Vokietiją, ne gelbėdamiesi nuo naujo boševikų teroro ir galutinio likvidavimo, o — dėl simpatijų nacionalsocialistinei santvarkai. Dar daugiau — padėtis sovietų okupuotoje Lietuvoje (1940-1941 metais) pakankamai atskleidžia, ką reikėtų išvengti, ištrėmimo esančius lietuvius

dabartiniu metu prievarta gražinti į Lietuvą. Lietuvių Savitarpė Pagalba turi žinių, jog sovietai, nežiūrind, kad politinė padėtis dar nėra nusistovėjusi, jau taiko represijas okupuotoje Lietuvoje: sodina į kalėjimus, žudo ir tremia gyventojus. Visi lietuviai, kurie tik išbėgo į Vokietiją ar kur kitur, išviso apie 1,400 asmenų, beveik visi jie inteligentai (jų dauguma buvo veiklūs kovotojai prieš nacius), bu-

vo pasmerkti mirti, o kiti — ne mažiau, kaip dvejiems metams ištėmimui į Sibirą. Šitoksai ištėmimas praktikoje prilygsta mirčiai. Dėl to aišku, kad priverstinis tremtinių, pabėgėlių gražinimas į Lietuvą, kol ji yra sovietų okupuota, būtų ne tik priešingas tarptautinėms teisės dėsniams, bet taipgi reikštų neabejotiną gražinamųjų mirtį.

(Daugiau bus)

Tel. YARDS 4641

J. RIMDZUS

PHYSIO-THERAPY
19 Metų Patyrimo

4649 So. Ashland Ave.

VALANDOS:

Nuo 6 iki 8 val. vakare, šeštadieniais visą dieną

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIS

Mano 22 metų praktikavimas
jūsų garantavimas

Palengvina akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svajimo, akių aptemimo, nervotumo, skaudamą akių karščių, atitaiso trumparegystę ir toliaregystę. Prirengia teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra parodančia mažiausias klaidas. Specialė atyda atkreipiama į mokyklos vaikus.

Kreivos akys atitaisomos.

VALANDOS: nuo 10 ryto iki 8 v. vak. Sekmad. pagal sutartį.

Daugely atsitikimų akys atitaisomos be ainių. Kainos pigesnės kaip pirma.

4712 South Ashland Ave.
Phone YARDS 1378

KREIVOS AKYS ATITAIKOMOS

Jaunuoliai, kurie neprimami į karo aviacijos skyrius iš priežasties spalvų neregėjimo — (color blindness), kreipkitės prie manęs. Apsimui išgydyti.

LIETUVIAI DAKTARAI

Ofiso Tel. .... VIRginia 1886

DR. AL. RAČKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4204 Archer Avenue
LIGONIUS PRIMA:
Kasdien nuo 2:00 iki 8:00 val.
Trečiad. ir Sekm. tik susitarius.

DR. EMILY V. KRUKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
Ofiso Tel. LAFayette 3210
Rez. Tel. LAFayette 0094
Jeigu Neatsiliepiama—
Šaukite: KEDzie 2868

VALANDOS:
Kasdien nuo 1-3 val. popiet
ir nuo 6 iki 9 val. vakare.
Trečiadienio vakaras ir taipgi
Sekmadieniais pagal sutartį.

AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJOS NARIAI

Tel. CANal 5122

DR. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 W. Cermak Rd.
Valandos: 1-3 popiet ir 7-8 v. v.
Sekmad., Trečiad. ir šeštadienio
vakaras ofisas uždarytas.
REZIDENCJA
3241 West 66th Place
Tel. REPublic 7868

Tel. CANal 0257

Rez. Tel.: PROspect 6659

DR. P. Z. ZALATORIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted St.
Rezidencija: 6600 S. Artesian Ave.
VALANDOS: 11 v. ryto iki 3 p.p.
6 iki 9 val. vakare.

Tel. YARDS 3146

DR. V. A. ŠIMKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
IR AKINIUS PRITAIKO
744 West 35th Street
Val.: 11-12; 2-4; ir 6:30-8:30
Pirmadieniais—2-4 ir 6:30-8:30
Šventadieniais—11-12.

Tel. YARDS 5921

Res.: KENwood 5107.

DR. A. J. BERTASH

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso val.: nuo 1-3; nuo 6:30-8:30
756 West 35th Street

Res. 6958 So. Talman Ave.

Res. Tel. GROvehill 0617

Office Tel. HEMlock 4843

DR. J. J. SIMONAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2123 West Marquette Road

OFISO VALANDOS:

Nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 9 vakare
Trečiad. ir Nedėliomis susitarius

DR. STRIKOL'IS

PHYSICIAN AND SURGEON

4645 So. Ashland Avenue

OFISO VALANDOS:

Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak.
Sekmad., Trečiad. ir šeštadienio
vakaras—tik pagal sutartį

Office Tel. YARDS 4787

Namų Tel. PROspect 1930

Tel. YARDS 2246

DR. C. VEZELIS

DANTISTAS

4645 So. Ashland Avenue

arti 47th Street

Val.: nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak.
Trečiadienį pagal sutartį.

Ofiso Tel. VIRginia 0036

Rezidencijos Tel.: BEVerly 8244

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4157 Archer Avenue

Ofiso val.: 1-3 ir 5-8:30 P. M.
Trečiadieniais pagal sutartį

ISVYKSTA IS MASKVOS

V. Molotovas, Sov. Rusijos užsienių reikalų komisaras, (centre) Maskvos aerodrome atsisveikina su Lenkijos laikinosios vyriausybės ministru pirm. E. Osobka-Morawski. Kairėj U. S. ambasadorius Sov. Rusijai Averill Harriman. (Acme-Draugas telepsoto)

ninkais. Krašto kultūrinis gyvenimas irgi buvo pritaikytas prie sovietiškos linijos. Tuojau prasidėjo sisteminis krašto rusinimas. Šnipinėjimo sistema

Sovietų okupacijos sudarytoji atmosfera greit pasidarė nepakeliamą. Buvo įvesta milžiniška šnipinėjimo sistema. Visi įtariami esą naujosios tvėrkos priešai — o į tą kategoriją įėjo visa tauta — buvo sekiojami. Be NKVD (slaptosios policijos) agentų ir pačių komunistų, buvo daromos pastangos į tą negarbingą darbą įtraukti net ir vaikus, kad jie pranešintų apie savašias šeimas. Niekas nebuvo tikras dėl rytojaus: kruvinos egzekucijos, perpildyti kalėjimai, koncentracijos stovyklos, trėmimai į Sovietų Rusiją — tai buvo kasdieninė, taip karti, lietuvių tautos duona.

Kasdieną didėjo įtempimas dėl sovietų okupacijos ir priverstino Lietuvos su-

galiau — bendras moralinio ir intelektualinio gyvenimo pavergimas ir juos slėgė beveik tiek pat, kiek ir kitus krašto gyventojus.

Trėmimai į Sibirą

Tačiau paskutinis ir karčiausias smūgis ištiko lietuvių tautą, kai 1941 m. birželio 14 dieną, Maskvos įsakymu ir duotomis instrukcijomis, buvo pradėtas masinis lietuvių trėmimas į tolimiausius Sovietų Sąjungos kraštus. Sovietų agentų banda, atsiųsta šiam reikalui į Lietuvą, išvežė daugiau kaip 40,000 Lietuvos vyrų, moterų ir vaikų. Iš vėliau surastų dokumentų paaiškėjo, kad buvo suplanuota išvežti virš 700,000 lietuvių, o į jų vietą atgabenti kolonistus, iš rytinių Sovietų Sąjungos kraštų. Lietuva turėjo likti avangardu sovietų žygiui į vakarus.

Naujoji sovietų okupacija

Šių faktų akivaizdoje būtų skaudus įžaidimas mažos, nelaimingosios lietuvių tautos tvirtinti, kad lietuviai savu noru paliko savo gimtąją žemę ir bėgo į Vokietiją, ne gelbėdamiesi nuo naujo boševikų teroro ir galutinio likvidavimo, o — dėl simpatijų nacionalsocialistinei santvarkai. Dar daugiau — padėtis sovietų okupuotoje Lietuvoje (1940-1941 metais) pakankamai atskleidžia, ką reikėtų išvengti, ištrėmimo esančius lietuvius

Būkit Malonūs SAVO AKIMSI!

Tik viena porą akių gauname gyvenimui. Saugokite jas, leisdami išgryninti jas moderniausiu metodu, kurią rodo žymūs mokslininkai.

SI METAI PATYRIMO

peršikimo akimis, kurie parodė, kad visą akių įtempimą.

Dr. John J. Smetana

Dr. J. J. Smetana, Jr.

OPTOMETRISTAI

1801 So. Ashland Avenue

Kampus 13-tos

Telefonas: CANAL 0523, Chicago

OFISO VALANDOS:

Pirmad., Antradi., Ketvirtadi ir Penktadi. — 9:30 iki 12:00 ir nuo 1:30 iki 8:30 vakare.

Šeštadi. — 9:30 iki 12:00 ir nuo 1:30 iki 7:00 vakare.

JEI KAM REIKALINGI PINIGAI DUODAM PASKOLAS

Ant Pirmų Morgičių

UŽ MAŽESNĮ NUOSIMTĮ — BE KOMISINO

PATARNAVIMAS GREITAS IR TEISINGAS

UNDER U. S. GOVERNMENT SUPERVISION

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 Archer Ave. Virginia 1141

JUSTIN MACKIEWICH, Pres. and Mgr.

PASKOLOS DAROMOS
ant Pirmų Morgičių
už pigesnę nuosimtį — be komisino
PAS

MUTUAL FEDERAL
Savings and Loan Assn. of Chicago
2202 W. CERMAK RD. Tel. CANal 2861
BEN J. KAZANAUSKAS, Raštininkas

STASYS LITWINAS SAKO:

"DABAR — Tai Geriausias Laikas Pirkti VISOKIOS RŪŠIES NAMAMS REIKMENIS." — GERAS PASIRINKIMAS:
Stogams šiekmenys — Insuluotų Plytų Išvaizdos sydings — Langų — Durų — Tvoroms Materiolo — Malivos — Varnišo — Enameliu — Geležinių Namams Reikmenų (Hardware) — Pleisterio — Cemento — Sručių Visokios Rūšies Insulacijos Materiolo — Sturmo Langų — Kombinacijos Durų — Wallboard — Plaster Board — Vamzdžių ir tt.

APROKAVIMĄ IR PRISTATYMĄ TEIKIA DYKAI!

ETASYS LITWINAS, Vedėjas.

CARR MOODY LUMBER CO.

3039 S. HALSTED ST. TEL. VICTORY 1272

VALANDOS: Nuo 7-tos val. ryto iki 5:30 val. pp.

KLAUSYKITE . . . .

VELIAUSIŲ ŽINIŲ — PRANESIMŲ — MUZIKOS — DAINŲ

Per Mėgiamiausią Šeimainikių

SOPHIE BARCUS RYTINE RADIO PROGRAMA

Iš Radio Stoties

W G E S — 1390 Kilocycles

KAS RYTA: Nuo 8:45-9:15 išskyrus šėskmad.

Taipgi Pasiklausykite Populiaraus

VAKARUSKININKŲ PROGRAMO, VAIDINANT

"TACKŪNŲ" ŠEIMĄ ir Jų Kaimynus

Kas PIRMADIENIO VAKARĄ Nuo 7 iki 8 val. vak.

DIDYSIS "DRAUGO" PIKNIKAS

— Paminėti —

25-tąjį PIKNIKAVIMO SEZONĄ

Sekmadienį, Liepos (July) 8tą d., 1945 m.

— VĖSAME IR GRAŽIAME —

BERGMAN'S GROVE, No. Riverside, Ill.

★ ★ ★

Piknike dalyvaus DR. SIMONAITIS su lietuviu magiku PRINCE ZOMBI, ir kitais stebūklų darėjais.

Atvykite ir matysite neregėtų, negirdėtų, ir netikėtų dalykų ir stebūklų, kurie bus daromi prieš jūsų akis!

★ ★ ★

Magikas, Prince Zombi

Jau sueina lygiai 25 metai, kai "Draugo" Administracija rengia piknikus įvairiuose Chicagos apylinkės daržuose. Tai paminėjime šį svarbų jubiliejų su dideliu vasariniu pikniku gražiame ir vėsame BERGMAN'S GROVE, prie 24tos ir Desplaines Ave., No. Riverside, Ill. Sis daržas yra pilnas atminčių nevienam Chicagos lietuviui. Tai rezervukite Liepos 8d., 1945m., "Draugo" Piknikui, paminėjant 25 metus piknikavimo.

HELP WANTED

"DRAUGO" DARBU SKYRIUS

"DRAUGAS" HELP WANTED ADVERTISING DEPARTMENT
127 No. Dearborn Street
Tel. RANdolph 9488-9489

HELP WANTED - VYRAI

AUTOMOBILIŲ PLOVEJŲ PATYRUSIU — ATSAKOMINGŲ 6 NAKTIS Į SAV.

PASTOVŲS DARBAI 2129 W. NORTH AVE.

SHEAR VYRŲ PATYRUSIU

Prie Sheet ir Lengvų Pleitų.
JACOB PRESS SONS
3320 S. NORMAL

WAR CONTRACTS STEPPED UP!

POST WAR SECURITY GOOD WAGES PROFIT SHARING INSURANCE — VACATION

In an expanding company making home and commercial quick freezing equipment.

ASSEMBLERS CRATERS SHEAR MACHINE OPER'S TESTERS

DOLE REFRIG. CO.
5910 N. PULASKI RD.

PIPE MACHINE OPERATORŲ WAREHOUSE DARBININKŲ
Pastovūs darbai dabar ir po karo.

SAUNDERS & CO.
2509 W. Cermak Rd.

HANDYMAN IR PORTERIO
Dirbti kombinacijas Degetinės Sandėlyje ir Uželgoj.

GERA MOKESTIS — ATSISAUKITE LEE LIQUORS
1652 W. 47th St.

VYRAI IR MOTERYS VYRŲ MOTERŲ

Lengvies Mašinų Darbams Svarbioje Pramonėje su Po Karo Progromis Produkcijos Bonai

VYRAMS — 55 VAL. Į SAV. MOTERIMS — 45 VAL. Į SAV.

MILLED SCREW PRODUCTS COMPANY
2016 W. Lake St.

SVARBIAI KARO DIRBTUVEI REIKIA VYRŲ IR MOTERŲ

MAŠINOMS OPERATORIŲ STOCK VYRŲ IR DZENITERKŲ PRIE VISŲ SIFTŲ

Bonai Dirbant Naktimis Patyrimo Nereikia

ATSISAUKITE BELDEN MFG. CO.
4625 W. Van Buren st

Žmogaus pažadas, tai jo padaryta skola. — Kard. Newman.

HELP WANTED — MOTERYS

Dženitorų

Valymo Darbai Dėl

MOTERŲ

VISOSE MIESTO DALYSE VAL.: 5:30 vak. iki 12 vid.

Karo Pramonė

Dining Room

Pageibininkų

taipgi reikia

ATSISAUKITE ILLINOIS

BELL TELEPHONE COMPANY

EMPLOYMENT OFISAS MOTERIMS Street Floor

309 W. WASHINGTON ST.

Moterų ir Merginų

Pilno laiko darbams vaisių procesavimo dirbtuvėje. Dykai liginė. Pastovūs darbai. Gera mokesčiai. Dirbsite adresu — 19th ir Rockwell St. Atsisaukite adresu—

STANDARD FRUIT PROCESSING CO.
401 N. PAULINA ST.

FOR SALE — REAL ESTATE:

REAL ESTATE APSAUGA

Nesiduokite save tarpininkams (šnaudoti! Pirkite, parduokite arba mainykite namą ar ūkį atsargiai, ir taip su mano pagalba už mažą atlyginimą sumažinsite nereikalingus iškašcius ir tuomet liks jums daugiau pelno. Darykite pelną iš "dealy" su, o ne kraukite turtus kitoms tarpininkams skriaudžiant save.

Turite didelį pasirinkimą visokių namų visur ir kiekvieną dieną gaunu naujų. Dėl išsingumo pataravimo ir dėl jūsų pačių gero—matykite arba rašykite:

CHAS. URNICH (Kazys Urnikas)
2500 W. 63rd St. PROspect 6025 Chicago 29, Illinois

gyvenimas ar mirtis priklauso nuo liežuvio.

Jaunystė ir susitraukusi senatvė negali sykiu gyventi. — Shakespeare.

Kas daugiausiai žada, mažiausiai išpildo.—Kard. Newman.

Blogos mintys blogus darbus tveria. J. R. Lowell

PIRKITE KARO BONUS!

Didžiausia Lietuvių Jewelry Krautuvė

Parduodame laikrodžius, laikrodėlius, auksinius ir deimantinius žiedus, rašomas plunksnas

ir įvairius kitus auksinius ir sidabrinus daiktus už Jums Prieinamas Kainas!

Be to, turime didelį ir gerą pasirinkimą Muzikališkų instrumentų, Muzikos Knygų, Stygų, Rekorų ir kitų Muzikališkų daiktų.

Taipgi taisome laikrodžius ir laikrodėlius, žiedus, Plunksnas, ir muzikalius instrumentus..

JOHN A. KASS WATCHMAKER JEWELRY — MUSIC
4216 ARCHER AVENUE
Phone: LAFAYETTE 8617

Karaliaus Saliamono Indas

Saliamonas, Dovo do garbingas sūnus ir žydu karalius, buvo išmintingiausias vyras, kuriam iš kitų pasauliečių vargiai kas prilygo. Didžiulį savo palocių, šalia majestotingo maldnamio, kurį Jeruzalėje pastatė Dievo garbei, jis turėjo brangintinomis retenybėmis, kurias gaudavo ar supirkinėdavo iš pasaulio visų kraštų.

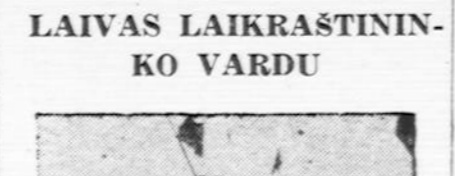
Iš kitų nuostabių ir brangintinių retenybių, galingas karalius Saliamonas nevertino kita kō taip labai, kaip vieną emeraldinį indą, kurs buvo neįkainuojama jam brangenybė ir pasaulyje nebūtų atstojęs nė joks kitas turtas. Anot senovės mokytų žinovų tikrinimo, tame inde tilpo magiškas vanduo. Ir sekant anų laikų padavimus, sakomas vanduo turėjo gyvybės eliksirą arba gyvenimo atnaujinimą. To vandens tik vienas lašas mirštančiam gražintų gyvybę ir sveikatą. O vien pavilginimas, senatvė atnaujintų į jaunystę, o nuliūdusioms širdims duotų džiaugsmą ir ramybę.

Ir tą brangintiną emeraldinį indą karalius Saliamonas laikė slaptoje vietoje, kuri tebuvo žinoma jo ištikimiausiam tarnui, vieninteliui, kuriam pasitikėjo, kad jis niekam kitam neišduosias tos paslapties.

Iš arti ir iš tolo įvairaus luomo žmonės ėjo galingą valdovą prašyti gyvybės ir gyvenimo vandens tik vieno mažo lašo duoti. Palieję dėl senatvės ir sumenkę liginiai nuoširdžiai maldavo karalių Saliamoną, kad jis pasigailėtų jų ir duotų to brangintinio vandens. Kai kurie liginiai buvo atnešti, gulintieji ant mirtino patalo, ir padėti ties jo sostu. Tačiau, viskas veltui! Karalius Saliamonas atsisakė duoti net mažiausio lašelio gyvybę ir sveikatą gražinančio vandens.

Galingo valdovo atsakymai būdavo visada išmintingi.

LAIVAS LAIKRAŠTININKO VARDU

Kaiser laivų statykloj, Vancouver, Wash., nuleidžia mas į vandenį naujas karo laivas S. S. Ernie Pyle vardu. Ernie Pyle, laikraštiniškas, karo korespondentas žuvo kare Pacifike. (Acme-Draugas telephoto)

tingi. Tai visa prisidėjo prie jo nepaprastos išminties išgarsinimo. Jis igavo garsiojo išminčiaus vardą. Ir taip, jei liginis nusikaltėlis maldavo jį, kad duotų magiško vandens lašelį, valdovas atsakydavo, kad nuodėmingas gyvenimas neturėtų būti ilginamas. O jei ateidavo liginis geras žmogus, jis atsakydavo, kad teisingas žmogus neturi bijotis mirties, bet džiaugsmingai turėtų ją sutikti.

Greitai ėjo mėnesiai ir metai, o karalius Saliamonas, nors ir buvo išmintingasis valdovas, bet su laiku ir jis pats atitolo nuo Dievo. To viso pasekmės pabaigoje buvo ta, kad jis, tas garsingasis išminčius, taip buvo nugrimzdes, jog išdrįso aukoti net stambeldžių dievams. Dvasiškas gyvenimas jam neberūpėjo. Ir kuo senyn ėjo, tuo daugiau buvo prisirišęs prie žemiškojo gyvenimo ir atsidavęs pasaulio garbei ir kūno smagumams.

Pagaliau atėjo laikas, kad karalius Saliamonas turėjo neužilgo stoti prieš savo Kūrėją. Giltinės šaltos rankos jį pagriebė lediniame nutirpime. Ir galas artinosi. Tačiau, karalius Saliamonas tik juokavo iš to viso. Jis nesibijojo. Ir dėl ko jis turėjo baimėtis? Argi jis neturėjo brangintinio gyvybę gražinančio ir gyvenimą atnaujinančio vandens?

Ir tuojau jis pašaukė prie savo lovos ištikimiausią tarną, kuriam į ausį tylomis tarė, kad atneštų gyvenimo eliksirą iš slaptos vietos. Tarnas, būdamas klusnus savo valdovui, skubiai bėgo į slaptą vietą, nes patyrė, matydamas, kad karalius Saliamono akys jau silpnėjo, o jo kvėpavimas buvo silpnas ir visas buvo išbalęs.

Kai tarnas sugrįžo, išminčius karalius Saliamonas drebančiomis rankomis pagriebė emeraldinį indą. Nuo pagalių jis net pašoko. Jo akys staiga nušvito žėrinčia šviesa. Ir neužilgo, jo manymu, sveikata vėl sugrįžė, jaunystė bug atnaujinta, ir jis pats jausis tikrai laimingas.

"THIS IS ONE CROP THAT WON'T FAIL ME!"

Karalius Saliamonas žaidus davimo savo artimui, o ne iš gavimo ar ėmimo iš kitų. Jei turime ką nors brangintinio ir jį labai įvertiname, kaip karalius Saliamonas darė su emeraldiniu indu ir jo įtalpa, neslėpkime, bet širdingai dalinkimės su savo artimu. Kitaip tas

daus davimo savo artimui, o ne iš gavimo ar ėmimo iš kitų. Jei turime ką nors brangintinio ir jį labai įvertiname, kaip karalius Saliamonas darė su emeraldiniu indu ir jo įtalpa, neslėpkime, bet širdingai dalinkimės su savo artimu. Kitaip tas

gėris ištuštės, ir mes patys turėsime be nieko palikti. (Iš. D.)

Skaitykite ir remkite "Draugą".

Alkoholis — jaunatvės kapinynas.

Pirkite tose krautuvėse, kurios skelbiasi "Drauge"

Blogas skatikas visados pačiam sugrįžta. Kard. Newman

Pirkite karo bonus ir stampas.

NORIU PIRKTI UZ CASH

Namus Farmas AR Automobilius AL. C. ALLEN (Alešauskas)

Dėl susitarimo šauk— Republic 6051

MARGUTIS

VIENINTĖS AMERIKOS LIETUVIŲ KASDIENINIS RADIO LAIKRASTIS. — ĮSTEIGTAS BAL. 11, 1933

WHFC - 1450 kilocycles

SEKMADIENIAIS — nuo 1-mos iki 2-ros valandos popiet.

KITOMIS DIENOMIS — nuo 9:30 valandos vakare.

EXTRA PROGRAMAS — Penktadieniais nuo 7 iki 8 val. vak.

MARGUCIO Ofiso Adresas: 6755 So. Western Ave., Chicago, Ill. Telefonas — GROvehill 2242

SUKNELIŲ IR SIŪTŲ REIKALE — KREIPKITES PAS MUS!

***

JAUNAVEDŽIAI, JŪS RASITE CIONAI DIDELĮ PASIRINKIMĄ UŽ PRIEINAMAS KAINAS!

Apart suknelių ir siūtų, turime ir kailių — vėliausios mados ir puikiausio išdirbimo. — Pasiteiraukite.

Jaunavedžiams šyrai ir suknelės — tai yra mūsų ypatinga specialybė.

Turime labai geros rūšies moterų kailiukų, kailiukais papuoštais "cloth" kotų — už jums prieinamas kainas.

ATEIKITE PATYS IR PAMATYKITE SIANDIEN!

PEOPLES CLOAK and BRIDAL SHOP
1711 W. 47th Street Tel. Yards 2588

Mrs. K. P. Dzibak ir Duktė, savininkės

10,000 BONKŲ

- DEGTINĖS
- BRANDĖS
- BUM'Ų
- GIN
- VYNO
- KORDIAIŲ

• KRUPNIKO

Bus Parduodama

SPECIALĖMIS KAINOMIS

Firmam Atėjus Firmas Patarnavimas

MONARCH LIQUOR STORE

3529 So. Halsted St. Phone: YARDS 6054

NATHAN KANTER "Lietuviškas Bydukas"

DRAUGAS

THE LITHUANIAN DAILY FRIEND

2334 South Oakley Ave. Chicago, Illinois

Published Daily, except Sundays,
by the

LITHUANIAN CATHOLIC PRESS SOCIETY

A member of the Catholic Press Association

\$6.00 per year outside of Chicago; \$7.00 per year in Chicago
Cicero; 3c per copy.

Advertising in "Draugas" brings best results.

DRAUGAS

Išleina kasdien, išskyrus sekmadienius.

Prenumeratos kaina Chicagoje ir Cicero — paštu:

Metams	\$7.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:

Metams	\$6.00
Pusei metų	3.50
Trims mėnesiams	1.75
Dviem mėnesiams	1.25
Vienam mėnesiui	.75

Užsieniuose:

Metams	\$8.00
Pusei metų	4.50
Trims mėnesiams	2.50
Dviem mėnesiams	1.75
Vienam mėnesiui	.75

Bendradarbiams ir korespondentams rašyti negražiname, jei nepaštomai tai padaryti ir neprisiunčiama tam tikslui pašto ženklų. Redakcija pasiūlo sau teisę taisyti ir trumpinti visus prisiųstus raštus ir ypač korespondencijas sulig savo nuožūnos. Korespondentų prašome rašyti trumpai ir aiškiai (jei galima, rašoma mašinėle), paliekant didelius tarpus patalysimui, ir vengiant polemikos ar asmeniškumų. Pasenusios korespondencijos laikraštis nededamos.

Entered as second-class Matter March 31, 1916 at Chicago, Ill. Under the Act of March 3, 1879.

Santykiai Su Rusija

"ATVIRAS LAISKAS RUSAMS"

"Readers Digest" įdėjo Stanley High "atvirą laišką rusams", kuriame mėgina aiškinti artimų ir nuosirdžių santykių tarp Sovietų Rusijos ir Jungtinių Valstybių galimumus. Savo laiške jis turi gerų, teisingų dalykų, bet dažnai "iš ilgo rašto, išeina iš krašto".

Daug gerų amerikiečių mėgina suprasti Rusiją ir tuo nori prisidėti prie santykių pagerinimo. Daugelis tai daro geriausiaisiais norais ir geriausia valia. Bet labai dažnai suklysta, nes nepažįsta Rusijos ir ne visai nusimano apie dabartinę jos santvarką.

St. High sako, kad 16 sovietinių "autonominių" respublikų vienybė, tai esąs panašus "melting pot", kaip ir mūsų Amerikoje. Palyginimas labai prastas. Pirmoje vietoje tos sovietinės respublikos nėra autonomiškos. Jos yra visiškai Maskvos pavergtos. Anot "atviro laiško" autoriaus, ir Jungtinėse Valstybėse, kaip ir Rusijoje gyvena daug paskirų tautų, kalba įvairiomis kalbomis. Bet reikia neužmiršti, kad Amerikon įvairių tautų žmonės savo laisvu noru atvyko ir patys savo laisva valia prie Amerikos gyvenimo prisitaiko. Dauguma tautų Rusijos valdžiai prieš savo norą pateko. Jos, kaip ukrainiečiai, baltgudžiai, lietuviai, lenkai ir daug kitų buvo jėga pavergti. Jie nenori nei rusams nei kam kitam vergauti, nes savo loconose žemėse nori ir turi pilniausią teisę gyventi laisvu ir nepriklausomu gyvenimu. Juk rusai neturi didesnės teisės laisvai gyventi Rusijoje, kaip lietuviai Lietuvoje.

VALDŽIOS SISTEMŲ SKIRTUMAS

Kai kurie "gerų norų" amerikiečiai ta prasme ima lyginti Sovietų Rusiją prie Jungtinių Amerikos Valstybių, jie tikrai nežino, ką kalba.

Dabartinė Rusijos santvarka yra totalitarinė, komunistinė. Mūsų santvarka Amerikoje yra demokratinė. Palyginimo šiuo žvilginiu visai negali būti. Bendradarbiavimas tarp tų dviejų valdžios sistemų yra sunkus, veik negalimas. Negalimas dėl to, kad totalitarinis komunizmas arba "raudonasis fašizmas" stengiasi ir stengsis demokratinę santvarką Amerikoje iš vidaus išsprogdinti.

Bendradarbiavimas bus galimas tik tuomet, jei dabartinės Rusijos likimo vairuotojai išsižadės revoliucinių tikslų ir, jei pas save namie kitiškai susitvarkys.

TERITORIJŲ IR KOMUNIZMO PLETIMAS

St. High teisingai nurodo, kad Jungtinės Valstybės iš savo pusės siekia artimų santykių su Rusija. Anot jo, mūsų spauda, radijo, filmos, mokyklos, paskaitos ir kitos priemonės yra panaudojamos draugingumui su Rusija plėsti. Tačiau Maskvos vyriausybė savo žmones priešingai informuoja.

"Atviro laiško rusams" autorius sako, ir Rusija mums tuo pačiu nuosirdumu atsimokėtų, jei ji neslėptų nuo savo žmonių apie Amerikos gyvenimą. Pagaliau, p. High rašo, kad dviejų kraštų draugingiems santykiams rimtai grąšo du pagrindiniai dalykai: jei Rusija, turėdama tokią militarinę jėgą, kokios ji nekuomet nėra turėjusi, ją panaudotų teritorijų didinimui, susirėmimas tarp jos, Didžiosios Britanijos ir mūsų pasidarytų neišvengiamas. Antra — jei Sovietų Rusija, apsvaigusi pergalėmis, užsimanytų plėsti revoliucinį komunizmą, tam taip jau pasipriešintų Amerika ir Anglija.

AR JIE NORI PROGRESO?

Tas pats rašytojas abejoja, ar toji baimė turėtų pagrindo. Esą Rusijai per daug reikia visokių reikmenų iš Amerikos, kad ji galėtų rizikuoti gerus santykius su mumis. Rusijos žmonių progresas ir gerovė reikalaujanti gerų, draugiškų santykių.

Bet p. High turbūt ne visai yra žinoma, kad totalitarinio komunizmo režimas nepaiso žmonių progreso ir gerovės. Jis laikosi žmonių priešpauža. Prispausti, pavergti žmonės negali progresuoti. Su tokia valdžia kuri jėga laikosi, demokratijoms yra sunku nuosirdžiai draugauti.

Karo Eiga

OKINAWA IR LUZON LAIMĖJUS

Luzon sala Filipinuose yra didžiausia. Dėl to ir karas dėl jos atvadavimo ilgokai užsitęsė. Japonai ten buvo gerokai įsistiprinę ir stengėsi kiek galint ilgiau išsilaukyti. Jiems tai buvo svarbu keliais atžvilgiais. Bet svarbiausia jų užsispyrusio laikymosi Luzanoj, ir taip pat Okinawoj, priežastis arba tikslas buvo — laimėti daugiau laiko prisirengti pačią Japoniją ginti ir amerikiečiams sulaukyti nuo tolimesnių spartesnių žygių.

KINIJOS FRONTAS

Tačiau, kaip matome, japonai yra priversti greičiau pasiduoti, negu jie buvo apskaičiavę. Tai ardo jų apsigynimo planus. Ne be reikalo jų tarpe vyrauja didis susirūpinimas.

Reikia neužmiršti, kad ir Kinijoje japonai yra verčiami trauktis atgal. Vėliausiomis žiniomis kiniečiai Liuchow priemiesčiuose atėmė iš japonų svarbųjį aerodromą, kur buvo įsteigta amerikiečių lėktuvų bazė ir iš kur pasitraukta pernai lapkričio 7 d. Šis laimėjimas yra pažymėtinas.

SUSILAUKS NACIŲ LIKIMO

Šių visų pasisekimų karo frontuose akivaizdžiai, japonai šiuo metu nugąstauja, kad, girdi, amerikiečiai su sąjungininkais Japoniją užpuolsią ne iš vienos, bet iš dviejų pusių. Jų militaristai šaukiasi į tautą ir budėti ir kiekvienam gyvam japonui imtis ginklo ir būti prisirengusiam prie paskutinio žūbtūtinio apsigynimo.

Šitokie nervingi balsai Japonijoje aiškiai pasako, kad vyriausieji vadai nedaug vilčių beturi išsilaukyti. Jie kursto visus savo žmones, kad tuo sumažinti savo atsakomybę už tas nelaimes, į kurias jie kraštą įtraukė. Ir naciai su fašistais prieš savo galą panašiai elgėsi. Nacių likimo susilauks ir japonų militaristai.

Rūbų Rinkimą Pradedant

Jau prasidėjo drabužių vėjus, kurį veda Bendras Amerikos Lietuvių Fondas. Surinkti drabužiai bus siunčiami į Europą nukentėjusiems nuo karo lietuviams.

Kaip svarbus yra šis vėjus, berods, ir rašyti nereikia. Dabar jau veik kasdien pasiekia mus žinios iš įvairių Europos kraštų, kur yra išblaškyti Lietuvos žmonės ir laukia mūsų skubios pagalbos. Jie neturi pastogės, tinkamų rūbų, gyvena pusbadžiai. Vienintelė jų išsigelbėjimo viltis glūdi Amerikos lietuviuose. Todėl rimčiausio dėmesio kreipkimės į Bendro Amerikos Lietuvių Fondo vedamus darbus. Vienas iš tų svarbiųjų darbų vasaros mėnesiuose bus rinkimas drabužių ir avalinės. Žiūrėkime, kad tas darbas būtų tinkamai suorganizuotas visuose miestuose, miesteliuose ir farmose, kur tik bent kiek lietuvių gyvena.

APŽVALGA

Fondo Atskaitos Ir Bolševikai

Kad labiau suklaidinti savo nelaimingus skaitytojus apie Bendro Amerikos Lietuvių Fondo tikslus ir darbą, lietuvių bolševikų laikraščiai nuolat visokiausias melagystes skelbia.

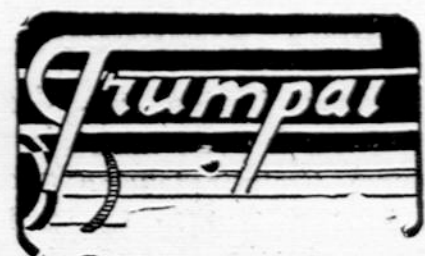
Paskutiniu laiku jie "įsikando" apyskaitų klausimą. Girdi, BALF vadovybė atskaitų neišduoda.

Tai yra akiplėšiškiusias žmonių klaidinimas.

Visiems yra puikiai žinoma, kad BALF yra griežtoji valdžios ir National War Fund kontrolė ir priežiūra. Kiekvieną mėnesį yra reikalaujama išduoti smulkmeniškiąsias fondo atskaitas. Tų reikalavimų mūsų fondas laikosi ir juos išpildo.

Bolševikų laikraščių redaktoriai tai, berods, žino ar bent turėtų žinoti. Bet nepaisant to, jie fondą šmeižia ir visokiais insinuacijomis apie jį skleidžia. Melagystėmis ir šmeižtais, mat, jie savo šlamštus palaiko.

Liepos 8 dieną rezervuojame dienraščio "Draugo" vasariniam piknikui.

Rašo: A. J. M.

AR ANGLIJA GRĮŠ Į KATALIKŲ BAŽNYČIĄ?

Šiomis dienomis daug kalbama ir spėliojama apie Anglijos sugrįžimą prie Katalikų Bažnyčios. Prisimename įvairios pranašystės, kurias šventi žmonės praeityje yra padarę apie Anglijos atsivertimą.

Žinoma, iš karto reikia pažymėti, jog Bažnyčia apie šias pranašystes nėra davusi savo žodžio. Jas nereikia skaityti kaip neklaidingą tikėjimo tiesą. Tačiau patikrinus šias pranašystes, pasirodo, jog daugeliu atvejų jos jau pildosi.

★ ★ ★

Šias pranašystes ir prastarimus apie Anglijos atsivertimą yra padarę, pav., šv. Povilas nuo kryžiaus (1694-1775), šventai gyvenęs jaunuolis Dominikas Savio (1842-1857), šv. Edvardas (Anglijos karalius, mirė 978) ir šv. Malachijus (Airijos vyskupas, gimęs 1095).

★ ★ ★

Anglija šandie turi 37,912,000 gyventojų, iš kurių 2,773,920 yra katalikai. Pagal šias pranašystes, Anglijos atsivertimo darbe didelę rolę vaidins Airija. Tas darbas jau pradėtas. Daugelis kunigų Anglijoje yra airių kilmės. Nepažymėta kaip ilgai ims Angliją grąžinti Katalikų Bažnyčiai, bet atsivertiant jį, tai, kad 150 metų atgal Anglijoje buvo vos 60,000, o šandie yra beveik 3 milijonai katalikų, tai stebėtina pažanga į pilną laimėjimą.

★ ★ ★

LIEPOS KETVIRTA

Apie liepos 4-tą, kaip kasmet, visur bus laikomi patriotiniai susirinkimai, pamėnėjimai, sakoma kalbos. Iki kol ausyse nepradės užti, vėl daug girdėsime apie "gyvenimą, laisvę ir laimės ieškojimą".

Tik kažin kiek mūsų, kurie šiuos žodžius tarsime ar girdėsime, tikrai suprantaime jų pilną reikšmę. Būtų gera, kad mes šiemet truputį sustotume ir giliau pamąstyume, ką šie idealai vaizduoja. Tas reikalinga ypač šandie, kuomet pasaulyje kovojama už visa kas teisinga, šandie kuomet karas — rodos pilniau ir pilniau laimamas, bet šie idealai, šios teisės mums labiau slysta iš rankų. Nudūrėme vieną slobiną, bet jo idėjos, jo dvasia vis slankioja po pasaulį ir gręšia jį vėl praryti. Jei labiau suprasime ir įvertinsime kokių palaimų mes čia, Amerikoje, turime, gal susiprasime sukrusti ir jas labiau saugoti pirm negu jų visai neteksimė.

Pirkite karo bonus

VAIDILUTĖ
★ ★ ★
TĖVIŠKĖ ROMANAS
ANTROJI DALIS
LABOREMUS

(Tęsinys)

Lenkiškai pasakodavo senis kunigaikštis sūnaitiui apie didžią Lietuvus praeitį, apie jos karžygius kunigaikščius, apie lietuvių kalbos ir tautos savybes, būdą, grožį. Romualdas augo nė žodžio lietuviškai negirdėdamas, bet mylėdamas visa, kas lietuviška.

Vilniaus gimnazijos vyresnėse klasėse bebūdamas, priklausė ir jis prie konspiratyvaus mokinių būrelio, kuriame buvo keli karštuoliai politikai, svajoję apie lygubę ir kitas socialistines problemas. Bet šalia tų šūkių klestėjo ir patriotiniai balsai.

Daugumas to būrelio narių buvo ir laikė save lenkais, bet vienas kitas draugas buvo ir aiškiai lietuviškos orientacijos, kuo pasiūlydavo išsiskirdavo iš draugų lenkų. Tokiais lietuviškas laikė save Konstantas Homulickis ir du broliai Pilsudskiai — Bronislavas ir Juozas. Vėliau Peterburgo technologijos institute, kur taip ryškiai pasižymėjo socialistinių kovų idėjos, šie visi trys pateko į politinę bylą ir kartu su vienišiu Lukasevičiu buvo nuteisti — vieni mirti, kiti į katorgą. Tik per caro malonę pastarajam teko iki gyvos galvos Šliuselburgo kalėjimas, pirmiesiems — Sachalinas.

Be šių draugų, Kalinauskas rado gimnazijoje du tikrus lietuvius. Vienas jų buvo Antanas Bartkus, valstietis, antras — Ferdinandas Klimavičius, nors bajoras, panevėžietis, tačiau gerai kalbą lietuviškai.

Iš jų Kalinauskas išgirdo pirmą kartą savo senelio gerbiama ir giriama lietuvių kalbą. Su juodviem artimais draugaudamas, pramoko daug lietuviškų žodžių, užsirašė nemaža dainų ir pasakų, kurias atmintinai išmoko.

Gimnazijos mokslus pabaigę, išsiskirdė į įvairias vietas. Išsiskirdami net nežinojo, ar besusitikės kada kur nors, tačiau buvo pasižadėję vienas kito nepamiršti ir mylėti, ugdyti lietuviškos idėjos.

Antanas Bartkus išvyko į Peterburgą, į technologijos fakultetą, Ferdinandas Klimavičius į Krokuvą, dar nemunamandamas, kokią specialybę pasirinkti, o Romualdas į Pragę agronomijos studijuoti.

Tuo laiku visoje čekų inteligentijoje jau buvo gyvai iškętas patriotizmo šūkis, ir austrų pavergtoji Bohe-mija kovojo dėl savo kalbos, net apsisprendimo teisių.

Čekų inteligentų ir jaunimo atkakli ir narsi kova dėl tėvynės laisvės sužavėjo jauną Kalinauską, gyvo būdo ir temperamento žmo-

gu. Susidraugavo su čekų veikėjais patriotais, susipažino su jų draugijomis, dalyvaudamas jų tautinio judėjimo organizacijose, ir rimtai susiartinio su visuomeniniu gyvenimu. Dėl to jo sieloje ryškiau pabudo senelio ugdyta meilė savo pavergtai tėvynei.

Mokslus užbaigęs ir į savo gimtinę sugrįžęs, pajuto ir Rusijoje naujųjų srovių dvelkimą. Liberalizmo vėjai siautė visose didžiulės monarchijos srityse, ypatingai gyvai literatūroje ir publicistikoje.

Neseniai buvo pasibaigus Peterburge milžiniška byla, kuri palietė 109 asmenis. Tarpe nuteistųjų buvo ne vienas gimnazijos draugas vilnietis ir keli iš tų, kurie laikė save lietuviams. Procesas sukėlė visuomenėje dar didesnio nepasitenkinimo monarchijos absoliutizmu, daug patarnavo socialistinėm idėjom, kurios plėtojosi, augo, įgydamos visuomenės simpatijų.

Nerimavo atskiros Rusijos imperijoje esančios tautos, reikalaujamos daugiau teisių, pasipriešindamos rusicizmui. Širdo niūriai suomia, bruzdėjo karštuolis Kaukazas ir Ukraina, atkakliai reikė savo neapykantą rusams amžini nenuoramos lenkai. Net Lietuvoje jau kilo tarp darbininkų bruzdėjimas. Socialistinėse grupėse ir "bunduose" reikėsi tautinio susipratimo siekiami, ypač Švavalkijos ir Kau-no apylinkės miestuose. Tik-tai Lietuvos kaimai ir jos sostinė Vilnius tebeglūdėjo tamsoje, po rusifikacijos antspaudu.

Kai kur jau buvo atsiradęs vienas kitas tautos pranašas, pamilęs savo tėvų žemę, jos būdą ir kalbą. Jų jausmų žiežirbos pasirodydavo kaip nakties tamsoje prabėgančios kometos, palikdamos savo kely skaisčius šviesos sroves. Tie meteorai atsiradavo Rusijos sostinėse, tarp jaunų studentų, bet savo tėvynėje jiems netekdavo būti tautos pabudimo pranašais. Į Prūsus, į užjūrių Ameriką išvydavo juos žiaurus rusų persekiojimai, todėl beveik visi tautos idėjos pionieriai gyveno svetur ir iš ten skelbė Lietuvai prisikėlimo gaudą.

Prieš dešimtį metų patekėjusi "Aušra" jau buvo užgesusi. Jos pradėtąjį darbą tęsė "Varpas"; po jo sekė "Ūkininkas", "Šviesa", "Apžvalga". Bet tamsa dar nenyko, ir priešas budėjo.

Ypatingai budėjo Vilniuje, ir ten net du priešai — žančaras ir lenkas, apkrėtas savo kalba ir kultūra Lietuvos sostinę, nutautinęs jos gyventojus.

Platink "Draugą".

CHICAGO IR APYLINKĖS ŽINIOS

Žinutės iš Šv. Vardo Draugystės

Marquette Park. — Komisija darbuojas piknikui, kuris bus Vytauto parke liepos 28 d.

Komisijos pirm. J. Lobick sirgo pora savaitę. Dabar vėl sveikas ir rūpinasi pikniko reikalais.

Vikarų pagerbimo vakarie nėje, birželio 24 d., matėsi daug Šv. Vardo draugijos narių. Buvo pagerbtas mūsų dr. jos dvasios vadas kun. S. Petrauskas, sykiu ir kunigai A. Zakarauskas ir Vl. Urba. Vakaras buvo labai gražus. Sodaliatėms tenka daug garbės už surengimą gražios programos.

Rekolekcijų pirm. adv. J. Grish gavo smūgį: netekus brangaus tėvelio. Šv. Vardo draugija, bendrai su Kolumbo Vyčiais iš Šv. Ritos, pašarvojimo kopyčioje, vedant kunigui Lukošui ir kun. S. Petrauskui, pasimeldė. Šv. Vardo draugystė reiškia adv. J. Grish užuojautos nuliūdimo valandoje.

Nariai kalba ir tariasi vykti į "Draugo" pikniką liepos 8 d., Bergman's darže, kur bus paminėta 25 metų piknikavimo sukaktis ir sykiu paremta vienintėlis katalikiškas dienraštis Amerikoje.

Jonas Skelly, pirm.

Padėka

Birželio 24 d. ant 87-tos ir Western Ave., įvyko BAL F Chicago apskr. piknikas. Susirinko gražus būrelis žmonių. Dr. P. Grigaitis ir dr. P. Daužvardis — Lietuvos konsulas, pasakė Lietuvos reikalais prakalbas.

Mr. Kanter (lietuviškas žydėlis) padėjo penkinę ant stalo ir susirinkusiems užfundijo 50 stiklų alaus. S. Barcus dovanojo bonką degtinės, A. D. Kaulakis aukojo \$5.00, Jonas Dimša — 15.00.

U. S. Kariai leis į Berlyną Šią Savaitę

PARYZIUS, birž. 30. — Pranešta, kad Amerikos ir Anglijos kariuomenės ryt pradės pasitraukimą iš oficialių rusų okupacijos zonų Vokietijoje, ir galutinas zonų pasiskirstymas iki liepos 4 d. bus baigtas.

Oficialus vyriausiojo štabo pranešimas sakė ryšium su tuo pertvarkymu britai, amerikiečiai ir prancūzai kariai įžygiuoja į Berlyną, ir kad tos sostinės okupacija bus taipgi iki liepos 4 d. baigta.

Ilgai teko sėdėti...

CHICAGO. — William Bolts, negras, praeitą penktadienį tapo laisvas žmogus. Jis išbuvo 16 metų kalėjime, nuo 1928 metų rudens, už pavogimą \$1.67 ir žiedo. Jis pakliuvo į kalėjimą, kai turėjo 20 metų amžiaus.

William Bolts išlaisvino iš kalėjimo U. S. teisėjas.

A. Vaišvilienė — \$1.00 ir E. Valantienė — \$1.00.

Piknike uoliai darbavosi: A. D. Kaulakis, Norbutas, Enčėris, Budris, Ona Banis, Adomas Banis, Drangelis, Nedvaras ir kiti.

Cigaretų dėžę laimėjo No. 1636, bet neatsisaukė.

Visiems prisidėjusiems prie šio pikniko reiškiamė gilią padėką.

Rengimo Komisija

Buvom sūniai susirgę. Mūsų sūnūs Dėdės Samo kariuomenėje, tolimam krašte, negalėjo mums pagelbėti. Bet mes sulaukėm daug paramos ir užuojautos iš geros širdies giminių, draugų ir pažįstamų. Nemanėm, kad mes tiek turim draugų ir kad taip galėtum užjausti mus sunkioje ligoje.

Dabar pasveikę norime dideliu nuosirdumu padėkoti visiems giminiams, draugams, pažįstamiems, kurie lankė ligoninėje ir namie, ir prisituntę sveikinimus, gėlių ir dovanų. Ypatingai norime padėkoti Šv. Kazimiero vienuolyno seselėms už aplankymą ligoninėje ir dovanėles; Šv. Mykolo parapijos seselėms už prisituntimą sveikinimo ir dovanėles. Dėkojam dr. Stulgai už aplankymą ir dovaną. Šv. Cecilijos draugystei už pašalpą ir namėms už aplankymą.

Jeigu Dievas duos ilgiau pagyventi, stengsimės atsilgynti visiems.

Jonas ir Hyacintha Sriubai

Aukokite savo R. Kryžiu.

MULŲ KARAVANAS

Pacifiko salose, kalnuotose srityse, kur keliai blogi, mūsų kariuomenė naudoja mulus pėnešimui karo reikmenų. Vienas tokių mulų karavanų matomas šioj nuotraukoj. (Signal Corps photo)

WAUKEGANE

Garbingai Paliuosuotas

Staff Sgt. Walter Butkus, sūnūs Uršulės Butkienės, 706 Helmholtz Ave., šiomis dienomis garbingai paliuosuotas iš kariuomenės. Poin-tų jis turėjo net 38 daugiau, negu reikalinga garbingam paliuosavimui.

Veteranas karys kovose yra pasižymėjęs, ką liūdi ja šie atžymėjimai: Bronze Star, Purple Heart, Combat Infantryman Badge, Good Conduct Medal, Seven Battle

Star, Oak Leaf Cluster, Two Presidential Citations ir Both European and Pearl Harbor Ribbons.

Jis yra dalyvavęs invazijose ir kovose: Šiaurės Afrikoj, Prancūzų Morokoj, Sicilijoj, Neapolyj, Prancūzijoje ir Vokietijoje.

Yra baigęs Waukegan High School. Koresp.

Balsavo Prieš FEPC Komiteto Aproprijaciją

WASHINGTON, birž. 30. — Balsinga opozicija iš pietinių demokratų šį vakarą Atstovų Rūmuose laikė Senato užgirtą kompromisą, kuris buvo paskyręs Fair Employment Practices (anti-diskriminacijos) komitetui fondą dar vienų metų veiklai.

Paiešojimai iš Argentinos

(per kun. J. J. Jakaitį.)
Maria Vaisietienė (calle Boedo 737, Buenos Aires, Argentina) paieško Elenos Zapolskiūtės, kuri Lietuvoje gyveno prie stoties Varėnos, o paskui nuvyko į Worcester, Mass.; taipgi paieško Jono Stonio iš Naškūnų, Kanevos valsčiaus, kuris gyveno Worcester, Mass.
Ona Račkauskienė (calle Diaz 628, Pineyro, Avellaneda, Argentina) paieško savo dėdės Antano A. Rėklaičio, kuris seniau gyveno mieste Richmond Hills, N. Y., o vėliau persikėlė į New Haven, Conn., 722 State St.
Mečislovas Barauskas, (calle Chimburasu 2085, Pineyro, Avellaneda, Argentina), paieško brolio Edvardo Barausko "barberio", gyvenančio 38 metus Amerikoje, mieste Detroit, Mich.

Aukos A. L. Tarybai

New York (LAIC) ALR KF 33 skyrius, Worcester, Mass. prisituntė per kun. K. Vasį, \$125 auką Amerikos Liet. Tarybai.

Bus daugiau!

ST. LOUIS. — Greitai galbūt cigaretės buvo ištrauktos iš po stalo St. Louis apylinkėje, tabako pardavėjai pareiškė birželio 29 dieną.

Sakoma, kad bus daugiau cigarečių atsargų nuo 10 iki 15 procentų, palyginant dabartinę kvotą, po liepos 1 dienos.

Tuo būdu, \$752,000,000. apropiacija karo agentūroms padėta į šalį savaitės galui, nors jų fiskaliai metai baigiasi vidurnaktįje.

ATYDA

Giminės ar paveldėtojai, ar tie, kurie žino ką apie gimes ar paveldėjus KAZIMER A. GAWENAS, taipgi žinomas kaip CHARLES LINT, CHARLES LENT ar CASIMER GAWENAS, kuris mirė Balandžio 18 d. 1943 m., Hartford, Connecticut, ir kuris gyveno Hartforde paskutinius keletą metų, malonėkite susisiekti su ADV. HERBERT J. SCHWARTZ, Administratoriu Kazimer A. Gawenas turto, 720 Main, St., Hartford, Connecticut.

SENIAUSIOS IR MODERNIŠKIAUSIOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS

John F. Eudeikis

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

4605-07 S. Hermitage Avenue
Yards 1741-2

4330-34 S. California Avenue
Lafayette 0727

Kopyčios VELTUI Visose
Chicagos Dalyse

Radio Programai WGES
(1390 k.)
Pirmadieniais ir Ketvirtad.
8 val. vak.

Pas Mus Sutaupysite Agentų Komisą.

— Tai Padarysite Tiesiog Kreipdamiesi į Mūsų Įstaigą!

Cia rasite suvirė 200 Puikių paminklų ir galėsite lengvai išsirinkti tokį, kuris patiks.

Daugelis Lietuvių yra pilnai patenkinti tais meno sėdevrais, kuriuos mes padirbome jiems.

Kairėje matosi vienas iš daugelio mūsų atliktų darbų.

Prie pirmos progos atvykit į mūsų didįjį ofisą ir dirbtuvę sekančių adresu:

VENETIAN MONUMENT COMPANY
527 NO. WESTERN AVE. TEL.: SEELEY 6103
(Įstaiga randasi netoli Grand Avenue)

Kai gyvenimas tuščias, kai ieškai ko artimaus, imk į rankas gerą laikraštį, arba gerą knygą.

Laikas, tai senas teisėjas, kuris visus nusižengėlius perkračinėja.

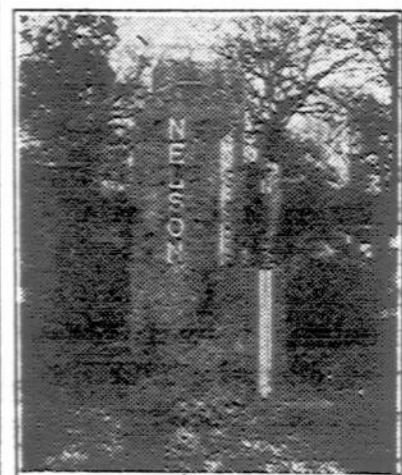
Shakespeare

B. A. LACHAWICZ
ROSELANDE
Laidotuvių Direktorius
KOPLYCIA —
10756 So. Michigan Ave.
Tel. Pull. 1270 — Canal 251
Rez. tel.: Commodore 578

Skelbkitės "Drauge"

ALFRED VASAITIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
1926 So. Cicero Ave. Tel.: CICERO 100
KOPLYCIA Arti Visų Transportacijų CICEROJE!!

GARY, INDIANA LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGA
PRUZIN FUNERAL HOME
Geriausias patarnavimas. — Moteris patarnauja.
PHONE: 9000. ADR.: 1117 ROOSEVELT ST.

PIRKIT TIESIOG 15 ŽMONIŲ, KURIE PATYS ATLIEKA VISĄ DARBĄ
St. Casimir Monument Company
3914 West 111th St.
Tiesiog Ten, Kur Busas Sustoja

Telefonas: CEDERCREST 6 3 3 5

NULIŪDIMO VALANDOJE

KREIPKITES PRIE
ANTHONY B.

PETKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
DVI MODERNIŠKOS KOPLYCIOS
JŪSŲ PATOGUMUI:

1410 South 50th Avenue, Cicero
Telefonas CICERO 2109

6812 So. Western Ave., Chicago
Telefonas GROvehill 0142

Mūsų patarnavimas yra greitas, mandagus, ir
jūsų finansikam stoviai priimamas.

NARIAI
Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacija

AMBULANCE
Patarnavimas
Dieną ir Naktį.
Mes Turime
Visose Miesto
Kopyčias
Dalyse.

MAZEIKA **EVANAUSKAS**
3319 LITUANICA AVE. Phone YARds 1138-39

LACHAWICZ IR SUNAI

2314 WEST 23rd PLACE Phones: CANal 2515
10756 S. MICHIGAN AVE. COMmodore 5765
PULLman 1270

L. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. PULLman 9661

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 LITUANICA AVE. Phone YARds 4908

J. LIULEVIČIUS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAF. 3572

P. J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED ST. 710 W. 18th STREET
Telephone YARds 1419

IGNACAS J. ZOLP

1616 WEST 46th ST. Phone YARDS 0781

Chicago lietuvų visuomenė

Pagerbė žymų spaudos vyrą...

KUN. PETRUI ČINIKUI BUVO SURUOSTAS BANKETAS VARDUVIŲ IR ATSIŠVEIKINIMO PROGA. BUVO JUKUS IR MALONUS LIETUVIŲ SUSIBURIMAS

Birželio 29 dieną, Syrena salėje, Chicagoje, buvo pagerbtas varduvių ir atsiveikimo proga kun. Petras P. Činikas, M. I. C., "Draugo" administratorius, ir taip pat su juo buvo atsiveikinta, nes jis pastaruoju laiku savo vyresnybės tapo paskirtas naujoms pareigoms Milwaukee, Wis.

DAUGIAU KAIP 200 ASMENŲ DALYVAVO

Pagerbtųjų ir atsiveikimo banketą kun. P. Činikui suruošė Draugo korespondentų klubas. Banketo suruošime daugiausia pasidarbavo Ig. Sakalas, K. Juozaitienė (iš Ramygalos) ir St. Pieža, žymus laikraštinkas.

Banketas buvo šaunus ir gražus. Dalyvavo daugiau kaip 200 asmenų, įvairių profesijų žmonių, daug biznierių ir kitų. Lietuvių Vaizbos Buto ir Darijus-Girėno posto daug atstovų matėsi bankete.

IDOMI PROGRAMA

Muzikalinę programą dalyvavo atliko solistės: Florence Poškaitė, Ant. Žiliutė, Gertė Gaižauskaitė, G. Kleveckaitė, G. Giedraitienė, ir O. Piežienė. Joms akompanavo O. Metrikienė.

Daug buvo kalbų, bet trumpas. Vakarą programą vedė St. Pieža, geras kun. Petro Činiko draugas, ir kovotojas už tautų laisvę ir nepriklausomybę.

Už 50 mylių rastas karo bonas

PROPHETSTOWN, Ill. — Kai tornado kilo praėjo trečiadienio naktį ir nušlavė Claude Newlon's namą ir garzolino stotį, Newlon turėjo \$25 karo boną ant stalo savo name. Birželio 29 dienos ryte Newlon gavo pranešimą iš Dixon policijos, 50 mylių nuo jo namų, kad moteris rado jo boną gatvėje, Dixon'e.

102 rožės

Mrs. Louisa Dean, iš Plano, pietuose nuo Aurora, praeitą sekmadienį sulaukė 102 metus amžiaus. Jai buvo padovanota 102 rožės.

Banketas pradėtas Amerikos himnu, o baigtas — Lietuvos himnu.

Sužeidimai gatvėje atnešė mirtį

Mrs. Constance Marozas, 65 metų, našlė, 6133 So. Karlov ave., mirė šv. Kryžiaus ligoninėje praėjo penktadienio vakare nuo sužeidimų, kuriuos gavo birželio 12 dieną, kai ji buvo sutrenkta automobilio, 63-čioje gatvėje ir Karlov ave. Ji buvo motina Capt. William B. Marozo, armijos oro jėgų nario, kuris yra buvęs japonų nelaisvėje nuo gruodžio 7 dienos, 1941 m.

Automobilį vairavo George Bruce, 40 metų, 1227 So. Elmwood ave., Berwyn.

Du paskendo ežere

Miss Jean Titus, 22 metų, buvusi Northwestern studentė, ir Robert Hobart, 23 metų, iš Evanston, daktaro sūnus, paskendo Lake Michigan ežere, kai laivelis apsivertė. Jų lavonai buvo surasti praeitą penktadienį ežere, netoli apvirtusio laivelio.

Šunys nuskriaudė kalakutus...

E. Le Roy Hall, Northern Trust kompanijos vice-prezidentas, praeitą penktadienį iškėlė bylą prieš du savo kaimynus, Bannockburn priemiestyje, kad iškolektuoti \$1,000 nuostoliams padengti, kuriuos sukėlė šunys jo kalakutus.

Vienas ginamasis Fred P. Dier pasakė, kad jo šuo ir kitas šuo, priklausęs Wallace E. Carroll, užmušė arba sužalojo 75 kalakutus praeitą rudėnį. Jie pasisiūlė susitaikinti su Hall, užmokant 35 centus, turkaus kaina, už svarą. Dier pareiškė, bet susitarimo nepasiekta.

35 metai darbe

John Slauf'ui, 3745 Wilton ave., liepos 1 dieną suėjo 35 metai, kai jis dirba tame pačiame darbe. Jis yra durininkas University klube, 76 E. Monroe str.

STAIGA MIRĖ SAVO GLOBĖJO DIENOJE

Peter P. Varakulis

Petras Varakulis, ilgametis dienr. "Draugo" agentas Dievo Apvaizdos parapijoje, vienas seniausių tos parapijos veikėjų, veteranas Lietuvos Vyčių organizacijos ir stambus jos rėmėjas, savo globėjo šv. Petro dienoje staiga širdies liga mirė darbo vietoje.

Motina nužudė du vaikus...

JINAI PAREISKUSI, KAD LABAI MYLĖJUSI VAIKUS, NENORĖJUSI JŲ NUŽUDYTI. TURĖJUSI SAPNUS, KURIE JĄ SUNERVINO

NEW YORK. — Žmogžudystės kaltinimai buvo iškelti birželio 29 dieną prieš 32 metų amžiaus motiną, kuri verkdama pasakė policijai, kad jinai pasmaugė užduosino du savo mažus vaikus, Bronx apylinkės advokatas McCarthy pavadino dviejų nužudymą kaip karo sąlygų tragediją.

Mrs. Mary Smith verkė, kai ji pasakė: "labai juos mylėjau."

ATEJO Į POLICIJOS STOTĮ

Apie vaikų mirtį buvo sužinota, kai motina ir vienas iš jos brolių, laivyno leitenantas Eugene Mc Manus, atvyko į Bronx policijos stotį. Mc Manus pasakė seržantui:

"Ši moteris yra mano sesuo. Jinai tik ką nužudė du savo vaikus."

Mrs. Smith, kurios vyras Howard yra prekinio laivo leitenantu, ir dabar jūrose, tiesiai žiūrėjo, bet galvą nuleidusi.

Buvo nužudyta Regina, 2 metų, ir John, 6 metų.

PASAKĖ NUŽUDYMO ISTORIJA

Mrs. Smith pareiškė, kad jinai atplėšusi iš Reginos rūbų gabalą ir šmotą rūbų įkišė į Jonuko burną, paskui laikė jo nosį su savo pirštais iki jis nurimo. Po kiek laiko, ji pasakė, ji padarė tą patį jo sesutei.

Klausiant jos kodėl jinai atėmė mažų vaikų gyvybes, kurios, pasak jos pareiškimo, ji mylėjusi, Mrs. Smith pasakė, jog jinai nenorėjusi jų nužudyti, "bet neseniai aš turėjau sapnus, Sapnų laike aš mačiau savo vyrą arba vieną iš mano brolių be kojų ir rankų. Tai padarė mane nervingą."

Ji buvo nusūsta į Bellevue ligoninę ištirti jis sveikatą po to, kai formaliai buvo iškelta kaltinimas žmogžudystėje.

[vairios...] [domios] .... ŽINIOS

NEW YORK. — Kunigas Joseph A. Hahn, Maryknoll misijonierius, kuris turi piloto laisvę (pažymėjimą) ir buvęs lėktuvų ir cepelinų planų braižytojas (projektų padavėjas), buvo paskirtas Maryknoll misijoje, šiaurinėje Bolivijoje. Jis ten paskirtas ištyrinėti džiungles ir nustatyti oro liniją, kuri tarnaus misijai reikalams.

Kunigas Hahn yra baigęs Vilanova ir Massachusetts Technologijos institutą, kur gavo aeronautikos inžinieriaus laipsnį.

Jis šį savo mokslą panaudojo misijai reikalams.

Iš Pacifiko karo

Idomi kulkos kelionė

DU ŠV. RAŠTAI, PINIGINĖ IŠGELBĖJO AMERIKIEČIO KAREIVIO GYVYBĘ, KAI JAPONŲ KULKA PALIETĖ JO KRŪTINĘ

Iš Europos

Ieško giminių Amerikoje

Iš Europos gautas laiškas. Šie asmenys ieško savo giminių Amerikoje, dauguma jų giminių gyvena Chicagoje.

Vladas Varneckis ieško pusbrolio Jono Janusio iš Skapiškio valsč. ir dėdės Stasio Stankevičiaus.

Kunigas Bronius Šateika ieško Barbaros Juzulenienės, Blazio Blazevičiaus ir Milečio Skudos.

Juozas R. Valaitis ieško A. Daugirdo.

Urtė Zaunaitis-Jukštytė ieško Miko Martino Jukščių ir Marijonos Jurkštaitytės.

Zukas Robertas — Zigmo, iš Pašilių K., Ramygalos valsč. ieško sesers Anelės Zukaitės-Bagdionienės ir šv. gergio Jurgio Bagdono.

Teresė Zovytė iš Puniškių k., Simonių valsč. ieško Bimbos Prano iš Taraldžių, vedęs Janulytę ir Rimkaus Prano iš Puniškių.

Zidonis Pranas — Mitkai — ieško Mitkaus, Zidonytės Elzbietos, Zidonytės Nastazijos iš Gailiunų kaimo.

Julius Timpa, žmona Zonkoviaitė ieško Julijaus Zondo, Edwardo ir Roberto Nikelių ir Onos Senkaitės-Račienės.

Greta Popendikienė Balcerytė ieško Viliaus Balcerio ir Juozo Bulsės.

Ona Margienė-Condoraitė ieško Viliaus Condoro.

Malvina Liubartienė — Aizinaite ieško Vlodo Rasčiausko ir Jevos Bartkus.

Emilė Samkoviene — Felingytė ieško Mortos Mažeikienės — Silimat ir Maloijos (gal būt Mikalojaus) Stankaus Silimat.

Martynas Šliupas ieško Onos Kairienės-Šiupaitės ir Urtės Šiupaitės.

Antanas Stankevičius ieško Justino ir Viktoro Stankevičiaus.

Bliczys Jonas, Seinų apskr. Mizonių k. ieško dėdės Baliuko Konstantino.

Izidorius Grismontas — Burzaitės, Vainuto m., ieško dėdės Klemenso Burzo.

Uršalė Kuklieriūtė — Gasčiulitės, iš Vilkaviškio, ieško dėdės Juozo Gasčiulio. iš Vilkaviškio.

Rūpintis lenkais

ROMA. — Popiežius Pijus XII vyskupą Joseph Gawliną, Lenkijos ginkluotoms jėgoms vyskupą, paskyrė vyskupu dėl visų lenkų, esančių Vokietijoje ir Austrijoje. Apie tai praneš lenkų katalikų spaudos agentūra.

Vytautas Gawlina neužilgo vyks į Vokietiją aplankyti lenkų centrų.

× Kun. P. Činikui, MIC,

pagerbti vardadienio proga ir atsiveikinti bankietas pavoko geriau, negu tikėtasi. Susirinko virš du šimtai rinktinės publikos. Darijus-Girėnas postas ir Lietuvių Prekybos Butas turėjo savo atskirus stalus. Meninė programa išpildė: Antanina Zylius, Gertrūda Gaižauskas, Florence Poška, Genovaitė Giedraitienė ir viešnia iš Kenosha, Wis., Genovaitė Kleveckaitė. Kalbėjo J. Dauž vardienė. (moterų vardai), Al. Kumskis (Prek. Buto), J. Rachus (Darijus-Girėnas posto), kun. J. Grinius (kunigų), kun. K. Barauskas (ramygaliečių), L. Šimutis ("Draugo") ir kun. dr. K. Rėklaitis, MIC. (marijonų). Programos vedėju buvo St. Pieža.

× Tarpe 372 Kelly High School graduantų, randame šias aiškias lietuviškas pavardes: Charles J. Bagdonas, Lillian H. Bartkus, Genevieve Briedis, Bernice R. Ceponis, James E. Charnas, Betty J. Durkis, Phyllis T. Gaidauskas, Dolores A. Glebauskas, Genevieve V. Godis, Florence V. Grybas, John P. Gudjonis, Al. T. Indrelunas, Florence Jantas, Josephine J. Jucis, Albert S. Judycki, Helen J. Kardas, John C. Kilkus, Alphonse J. Klapatauskas, Lucille Klukna, Paul B. Klimas, Bernice A. Klusas, Lillian A. Kubis, Mildred A. Lenkart, Dorothy E. Mackus, Eugenia R. Namavičius, Eleanor A. Novickas, Edward L. Okasas, Mary A. Palonis, Alphonse A. Pecilunas, Lillian L. Petkelis, Joyce J. Petraitis, Virginia G. Pocius, Virginia C. Radzius, Edmund J. Sebastian, Helen Shizas, Rose D. Strunges, John W. Svereika, Lorraine S. Varnis, Bernice T. Zagrekalis, William E. Zdanis, Alphonse A. Jukas. Be abejonės, buvo ir daugiau lietuvių, tik jų pavardės, gal, pakeistos ar iškraipytos.

× Pfc. Edward Uzemeck, lietuvis, buvęs Chicago Times korespondentas, šiomis dienomis laikė paskaitą Big Foot Country Club, Lake Geneva, Wis., iš Amerikos karių gyvenimo nacių nelaisvėje. Jis pats yra buvęs toj nelaisvėje 106 dienas.

× Louise Skermont, gyv. 4319 S. St. Louis Ave., praeitą savaitę tapo sužeista Chicago Surface Lines darbininkų samdymo ofise, 1165 N. Clark St. Žmogus, kuriam ji pranešus, jog kompanija nepriėmus jo aplikacijos, išsitraukė peilį ir dūrė Louise, pabėgo.

× Kun. K. Barauskas, vienas "Draugo" redaktorių, išvyko atostogų, kuriose išbus pora savaitę.

× Kun. K. Barauskas, vienas "Draugo" redaktorių, išvyko atostogų, kuriose išbus pora savaitę.

Jeį pirksi karo bonus — greičiau karas baigsis.

Remodeling is easy

PATAISYKIT SAVO NAMO STOGĄ IR UŽDEKIT MŪRINIUS SIDINGUS

ROLL ROOFING—
90 lb.—2nd Roll \$1.60
Brick Siding—Roll \$2.15
Heavy Brick Siding \$6.95

Ketvirtainė pėda.

TURIM PILNĄ PASIRINKIMĄ A-1 rūšies stako—Lentų ir Namams Materijol.

Kam reikalinga namų taisyti. Mes dedam langus ir duris ir apkalame namus su Insul Brick popieriu. Turim Visoktos Maltavos Namams Mes turim gerą lietuvių karpentorių

ALBERT LUMBER & SUPPLY COMPANY
3800 SO. WESTERN AVE.
Tel. LAFAYETTE 2101

JOS. F. BUDRIK

RAKANDŲ ir JEWELRY KRAUTUVĖ

3241 S. Halsted Street
CHICAGO, ILLINOIS
Tel. CALumet 7237

Pas mus rasite didelį pasirinkimą įvairių rakandų, kaip pavzdžiui: Gasinių Pečių, Pečių su Gasu ir Anglimis kurenimo ypatybėmis, ir daug kitų namams reikalingų reikmenų.

Mūsų Jewelry skyriuje rasite Aukšinių Ziedų su Deimantais, Aukšinių Plunksnų, Rankinių Waterproof Laikrodžių ir t. t. Šių dalykų galite įsigyti ant LENGVŲ ISMOKEJIMŲ

BUDRIKO LEIDŽIAMOS RADIO VALANDOS:
WCFL, 1000 kil., nedėlios vak.-9:30
WHFC, 1450 k., Ketvergo vak.-7:00

PASKOLOS YRA DAROMOS ANT PIRMŲ MORGIČIŲ PAS MUS

Šios Paskolos Yra Daromos — Statybai, Remontavimui, Refinansavimui — ANT LENGVŲ MĖNESINIŲ ISMOKEJIMŲ! Pasinaudokite žemoms Nuostmčių Kainoms.

TAPKITE FINANSINIAI NEPRIKLAUSOMI!

TAUPYKITE mūsų įstaigoje. Jūsų indėliai rūpestingai globjami ir ligi \$5,000.00 apdrausti per Federal Savings and Loan Insurance Corporation. Jūsų pinigai bus greitai išmokami jums ant pareikalavimo.

SENIAUSIA IR ŽYMAUSIA LIETUVIŲ FINANSINĖ ĮSTAIGA.

— 47 Metai Sėkmingo Patarnavimo! —

KEISTUTO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
TEL. — CALUMET 4118 Joseph M. Mozeris, Sec'y. 3236 S. HALSTED ST.